

บทที่ ๕
กลุ่มคำบุพบท

ความที่กล่าวมาแล้วในบทก่อน ๆ จะเห็นว่าคำบุพบทปรากฏอยู่ (หลังคำกริยา^๑ และ นำหน้านาม สรรพนาม นามวิधि กาลวิधि คำบอกเวลาหรือลักษณะนาม) คราวละตัวเท่านั้น ในบทนี้จะได้อธิบายถึงกลุ่มคำบุพบทซึ่งอาจจะประกอบด้วยคำบุพบท ๒ ตัวหรือ ๓ ตัวเรียงกันก็ได้ ตัวอย่างเช่น ช้างใน ตรงริม แท้ที่ใด เป็นต้น เราเรียกคำบุพบทที่เรียงกันว่า "กลุ่มคำบุพบท" กลุ่มคำบุพบทนี้มี ๒ ประเภท คือ

- ๑. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๒ ตัวเรียงกัน
- ๒. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๓ ตัวเรียงกัน
- ๑. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๒ ตัวเรียงกัน หมายถึงกลุ่มคำบุพบทที่ประกอบด้วยคำบุพบท ๒ ตัวเรียงกัน คำบุพบทตัวแรกในกลุ่มคำบุพบทจะเรียกว่า "ตัวต้น" และคำบุพบทตัวต่อไปจะเรียกว่า "ตัวตาม" ตัวอย่างเช่น กลุ่มคำบุพบท ถึงที่ มีคำบุพบท ถึง และ ที่ เรียงกัน คำบุพบท ถึง เป็น "ตัวต้น" และคำบุพบท ที่ เป็น "ตัวตาม") กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๒ ตัวเรียงกันนี้ ตามปกติจะปรากฏหน้าคำนาม^๒ แต่ในบางกรณีก็อาจจะปรากฏตามลำดับโดยไม่มีนามตามก็ได้ ตัวอย่างเช่น "เขานั่งอยู่ข้างใน" เป็นต้นกลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๒ ตัวเรียงกันนี้อาจจะแบ่งออกได้ เป็น ๒ ประเภท คือ

- ก. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๒ ตัวเรียงกันที่ต้องมีนามตามเสมอ
- ข. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๒ ตัวเรียงกัน ที่มีนามตามก็ได้ ไม่ตามก็ได้

^๑คำบุพบทอาจจะปรากฏหลังกริยาอาการ กริยาสกรรม กริยาทวิกรรม และกริยาที่ ต้องมีบุพบท ถ้าคำบุพบทปรากฏหลังคำกริยาสกรรม และกริยาทวิกรรม จะต้องมีนามต้นอยู่ ระหว่างคำกริยาและคำบุพบท

^๒คำบุพบทอาจจะปรากฏหน้าคำนาม หรือคำสรรพนาม นามวิधि กาลวิधि คำบอกเวลา หรือลักษณะนามได้ ดังได้กล่าวแล้วในหน้า ๒ เมื่อกล่าวถึงคำบุพบทที่ปรากฏหน้าคำนามในบทนี้ ก็ให้เข้าใจว่าหมายถึงทั้งคำนาม คำสรรพนาม นามวิधि กาลวิधि คำบอกเวลาและลักษณะนามด้วย.

๓. กลุ่มคำพหูพจน์ที่มีคำพหูพจน์ ๒ คำเรียงกันที่ของมีนามความเสมอ กลุ่มคำพหูพจน์ ประเภท
นี้ยังแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยถือเอาตัวต้นเป็นหลักในการแบ่งได้ ๑๐ ประเภท คือ

๑) กลุ่มคำพหูพจน์ที่มี จาก เป็นตัวต้น กลุ่มคำพหูพจน์ประเภทนี้มีคำพหูพจน์ที่เป็น
ตัวความได้ ๑๐ คำ คือ ใบ หลัง ที่ บน หน้า ใต้ นอก กลาง ตรง และ แถว เพื่อให้เห็นชัดเจน
ยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำพหูพจน์ประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวความ</u>
<u>จาก</u>	<u>ใบ</u>
	<u>หลัง</u>
	<u>ที่</u>
	<u>บน</u>
	<u>หน้า</u>
	<u>ใต้</u>
	<u>นอก</u>
	<u>กลาง</u>
	<u>ตรง</u>
	<u>แถว</u>

๒) กลุ่มคำพหูพจน์ที่มีคำพหูพจน์ ตรง เป็นตัวต้น กลุ่มคำพหูพจน์ประเภทนี้ มีคำพหูพจน์
ที่เป็นตัวความได้ ๖ คำด้วยต้นคือ ริม ใต้ หน้า ข้าง หลัง กลาง และ แถว เพื่อให้เห็นชัดเจน
ยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำพหูพจน์ประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวความ</u>
<u>ตรง</u>	<u>ริม</u>
	<u>ใต้</u>
	<u>หน้า</u>
	<u>ข้าง</u>
	<u>หลัง</u>
	<u>กลาง</u>

<u>ตัวทศ</u>	<u>ตัวทศ</u>
๓๖	๓๖

๓) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ตาม เป็นตัวทศ กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทที่เป็นตัวทศได้ ๗ คำด้วยกันคือ หลัง หน้า ริม ข้าง แลว ใน และ ใต้ เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ในตารางต่อไปนี้

<u>ตัวทศ</u>	<u>ตัวทศ</u>
ตาม	หลัง
	ริม
	ข้าง
	หน้า
	แลว
	ใน
	ใต้

๔) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ตลอด เป็นตัวทศ กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทที่เป็นตัวทศได้ ๑ คำ เท่านั้นคือ ถึง เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ในตารางต่อไปนี้

<u>ตัวทศ</u>	<u>ตัวทศ</u>
ตลอด	ถึง

๕) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท แต่ เป็นตัวทศ กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทที่เป็นตัวทศได้ ๑๓ คำด้วยกัน คือ เฉพาะ ใน บน กับ กระ หลัง หน้า ใต้ ที่ ถ้าง ตรง ข้าง และ ข้าง เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ในตารางต่อไปนี้

<u>ตัวทศ</u>	<u>ตัวทศ</u>
แต่	เฉพาะ
	ใน
	บน

<u>ตัวท</u> แต	<u>ตัวท</u> กั กะ ทอ ทนา ไต ท กธ ท ท ท
-------------------	--

๖) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ถึง เป็นตัวท กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทที่เป็นตัวตามไท ๑๐ คำ ตัวอย่างคือ ที่ ใน บน หลัง หน้า กลาง ข้าง ตรง นอก และ เฉพาะ เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวท</u> ถึง	<u>ตัวท</u> ที่ ใน บน หลัง หน้า กลาง ข้าง ตรง นอก เฉพาะ
--------------------	---

๑) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท แล้ว เป็นตัวต้น กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทที่เป็นตัวตามได้ ๗ คำ ด้วยกันคือ ไกล กลาง ข้าง ใต้ หน้า หลัง และ ริม เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นจะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตาม</u>
แล้ว	ไกล
	กลาง
	ข้าง
	ใต้
	หน้า
	หลัง
	ริม

๒) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ที่ เป็นตัวต้น กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทที่เป็นตัวตามได้ ๑๑ คำ ด้วยกันคือ ใน บน หลัง ริม หน้า ใต้ กลาง ข้าง ตรง นอก และ เหนือ เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตาม</u>
ที่	ใน
	บน
	หลัง
	หน้า
	ใต้
	กลาง
	ข้าง
	ตรง
	นอก
	เหนือ
	ริม

๘) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ทาง เป็นตัวต้น กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทที่เป็นตัวตามได้ ๓ คำ ควบกันคือ หลัง หน้า และ ริม เพื่อให้เห็นชัดเจนนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตาม</u>
ทาง	หลัง
	หน้า
	ริม

๙) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท บน เป็นตัวต้น กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทที่เป็นตัวตามได้ ๑ คำ เท่านั้นคือ หลัง เพื่อให้เห็นชัดเจนนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตาม</u>
บน	หลัง

ตัวอย่างของกลุ่มคำบุพบทที่ประกอบด้วยคำบุพบท ๒ คำ เรียงกันที่ตรงหน้าตามเสมอถึง ๑๐ ประเภท เหล่านี้จะแสดงในประโยคดังต่อไปนี้ และกลุ่มคำบุพบทในประโยคเหล่านั้นจะขีดเส้นใต้

๑) คำบุพบท จาก เป็นตัวต้น

จากใน

สี่ตะโกนเรียกคนใช้ จากใน สวน

ฉันทัดยืนเสียดฟ้า จากใน ครีว

เขามองเห็นเธอ จากใน ช่องพิก

จากหลัง

แม่หยิบเงิน จากหลัง คุ

น้องวิ่งมา จากหลัง บาน

เขาสง จากหลัง มา

จากที

ฉันมองเห็นเธอ จากที นี้
 คอยค้ำง้อค้ำค้ำ จากที ไรน
 เขาย้ายมาจากที โตน

จากนุ

น้องตบิขณ จากนุ โตะ
 เราเลือกค้ำง้อ จากนุ ชัน
 ฉันขโมยคอกไม้ จากนุ โตะ

จากหน้า

ฉันวิ่งมา จากหน้า บาน
 เด็กเกิดมา จากหน้า โรงเวียน
 เราส่งเสียงเรียกเพื่อน จากหน้า ประตู

จากใต้

เราเกิดมา จากใต้ สยาม
 น้องมุดออก จากใต้ ไม้โค
 ฉันตะโกนเรียกเพื่อน จากใต้ ต้นไม้

จากนอก

เราเข็นรถ จากนอก โรงเวียน
 ทอดคันธัว จากนอก บาน
 เด็กวิ่งมา จากนอก วัด

จากกลาง

ครูเกิดมา จากกลาง หอง
 เด็กวิ่งมา จากกลาง ถนน
 เขาเตะฟุตบอล จากกลาง สนาม

จากทรง

เขาเริ่มวิ่ง จากทรง นี้
ฉันเก็บได้ จากทรง นี้
คำรวจเริ่มคนคนหลายราย จากทรง ๆนี่

จากแถว

ฉันชอบมัน จากแถว ท่าพระจันทร์
เขาเลือกมัน จากแถว ประตูน้ำ
เพื่อนเขาชอบ จากแถว ท่าสุรศักดิ์

๒) คำอุปมา ทรง เป็นตัวคน

ทรงวิ่ง

ฉันชอบมัน ทรงวิ่ง มันโต
เขาชอบมัน ทรงวิ่ง มันโต
น้องชอบมัน ทรงวิ่ง มันโต

ทรงโต

เขาชอบมัน ทรงโต มันโต
เขาเริ่มกลัวมันอยู่ ทรงโต เกา
น้องชอบมัน ทรงโต มันโต

ทรงหนา

เขาชอบมัน ทรงหนา มันโต
พ่อค้ากลัวมัน ทรงหนา ประตู
ครูมันอยู่ ทรงหนา โรงเรียน

ทรงขวาง

น้องกลัวมันอยู่ ทรงขวาง ประตู
แม่ครัวขวางตระกร้า ทรงขวาง เกา
เขาขยับอยู่ ทรงขวาง มันโต

กรุงทอง

กินสอทดนอยู่ กรุงทอง เก้า
นองแถมอยู่ กรุงทอง ประศ
เพื่อนั่งอยู่ กรุงทอง คนไม่

กรุงกลาง

เรือขคอยู่ กรุงกลาง แม่น้ำ
รถสี่ กรุงกลาง สพาน
ของทดนอยู่ กรุงกลาง ถนน

กรุงแฉว

เราอิมสมุทไว้ กรุงแฉว นองน้ำ
พื้นรถเพื่อนกรุงแฉว ประศ
รถชนเท็ด กรุงแฉว บ้านเพื่อน

๓) คำพูดท คาม เป็นตัวคน

คามริม

เราปลุกคนชาม คามริม คตองตลอด
คนงานยังพอประป่า คามริม ถนน
เค็ดชอนเต คามริม ถนน

คามซ่าง

เราคิพายโชนดา คามซ่าง ถนน
เค็ดเตอยู่ คามซ่าง ถนน
คำรจทามจกรร คามซ่าง ถนนสำน

คามแฉว

นองไปจิมมีเส็ด คามแฉว หุงนา
เค็ดคนนมางตมึงอิมพิ คามแฉว บ้านเซอ
เราอิมทานอง คามแฉว บ้านเพื่อน

ความใน

บุรุษมักคิดจกน ความใน กรอก
เธออาจจะเจอคนราว ความใน ป่า
บุรุษชอบพูดหญิง ความใน ชอบ

ความหลัง

พี่คนหนึ่งชื่อ ความหลัง กู
เพื่อนแอบชอบ ความหลัง ประศ
เขาชอบอยู่ ความหลัง ทุนไม *

ความหนา

เขาคิดป่วยโทษความหนา โรงเรียน
ประชาชนตั้งโต๊ะหมื่นความหนา บ้าน
ตำรวจท้าวางทาบชนม ความหนา ราว

ความโต

เขาชอบนั่ง ความโต ทุนไม
พี่ชอบแอบ ความโต หนีโต
เด็กชอบเล่น ความโต สะพาน

๔) คำบุพเพท ตลอด เป็นตัวท

ตลอดทั้ง

น้องคุณศรีน ตลอดทั้ง ตัว
เราคือเรื่องเธอ ตลอดทั้ง หมูบ้าน
พ่อไม่กลับบ้าน ตลอดทั้ง ก็น

๕) คำบุพเพท แต่ เป็นตัวท

แต่เฉพาะ

แดงชวน แต่เฉพาะ น้อง
ครูชม แต่เฉพาะ เธอ

เราเชิญ แขกเฉพาะ ครูใหญ่

แขกใน

เราอยู่ แขกใน ทอง
แม่ใหญ่อยู่ แขกใน บ้าน
ครูใหญ่เอน แขกใน สนาม

แขกบน

น้องเอนอยู่ แขกบน ระเบียบง
เราอยู่ แขกบน ทอง
แม่ใหญ่อยู่ แขกบน บ้าน

แขกหลัง

เราขออยู่ แขกหลัง ครัว
น้องเอนอยู่ แขกหลัง บ้าน
ฉับเคยนั่ง แขกหลัง ทอง

แขกหน้า

เรา เอนอยู่ แขกหน้า บันได
น้องนั่งอยู่ แขกหน้า บ้าน
ครูใหญ่ขออยู่ แขกหน้า ทอง

แขกใต้

แม่ใหญ่เอนอยู่ แขกใต้ ต้นไม้
เรา นั่งอยู่ แขกใต้ บันได
หม่อมมออยู่ แขกใต้ เถาอี

แขก

พออยู่ญาติใหญ่เอน แขก สนาม
ครูใหญ่อ่านหนังสือ แขก ทองสมุก
แม่ใหญ่อยู่ แขก ครัว

แถมกับ

เราทุกคน แถมกับ เรอ
พอเอน แถมกับ บอง
ครูอังสุระ แถมกับ ฉิม

แถมกลาง

ครูอนุชาตไธเสน แถมกลาง สยาม
เราชอบอยู่ แถมกลาง หุงนา
บองนั่งอยู่ แถมกลาง ทอง

แถมวง

เรานั่งอยู่ แถมวง น
บองเอนอยู่ แถมวง น
ครูบ่อยู่ แถมวง พนาทวง

แถมวาง

เด็กพวกนชอบเอน แถมวาง อนน
พมาชอบอยู่ แถมวาง กองชยะ
เรานั่งอยู่ แถมวาง เก็บโค

แถมทาง

ฉิมเป็นทวง แถมทาง บ้าน
เราเป็นถึงวอ แถมทาง น
เราเคยมา แถมทาง แม่น้ำ

แถมระ

บองพัก แถมระ เพื่อน
พอเอน แถมระ บอง
เราพัก แถมระ ฉิม

๖) คำพูด ถึง เป็นตัวคน

ถึงที่

เพื่อนไปหาฉัน ถึงที่ บ้าน
เขามาหาครู ถึงที่ โรงเรียน
ครูไปเยี่ยมฉันที่เรียน ถึงที่ โรงพยาบาล

ถึงหน้า

แม่มาส่งฉัน ถึงหน้า โรงเรียน
เพื่อนเดินมาจับฉัน ถึงหน้า ประตู
เขาขับรถมาส่ง ถึงหน้า บ้านโต

ถึงแก่

ฉันเขียนจดหมาย ถึงแก่ เธอ
พี่ส่งโทรเลข ถึงแก่ เพื่อน
เขาเขียนจดหมาย ถึงแก่ คุณาศิษย์

ถึงกลาง

น้องเดินออกไป ถึงกลาง ถนน
เขาวางน้ำ ถึงกลาง แม่น้ำ
เรือใบดำนั้นแล่นออกไป ถึงกลาง ทะเล

ถึงใน

นักเรียนมาหาครู ถึงใน ห้องพัก
เขาเข้ามาเยี่ยมฉันที่เรียน ถึงใน ห้อง
ผู้รับมุกพูดเขามา ถึงใน บ้าน

ถึงบน

น้ำท่วม ถึงบน ระเบียง
เขาย่ำขี้มา ถึงบน บ้าน
น้องเดิน ถึงบน ยอดเขา

ถึงห้อง

เขาเดินมาหาฉัน ถึงห้อง บ้าน
 เขาวิ่งมาหาถึงห้อง ครู
 เขามากรุด ถึงห้อง บ้าน

ถึงตรง

เสียงของเราได้ยิน ถึงตรง นี้
 เขาขวางลูกบอล ถึงตรง นี้
 เขาวิ่งไป ถึงตรง ประตู

ถึงเฉพาะ

ฉันส่งไปรษณียบัตร ถึงเฉพาะ เพื่อนสนิท
 ที่เขียนจดหมาย ถึงเฉพาะ พ่อ
 เขาเขียน ถึงเฉพาะ ชุาศิณี

ถึงนอก

ครูมาส่งฉัน ถึงนอก ห้อง
 เขามารับฉัน ถึงนอก บ้าน
 พี่ขับรถ ถึงนอก โรงเรียน

๗) คำบุพบท แถว เป็นตัวคน

แถวใกล้

ฉันชอบซื้อของ แถวใกล้ บ้าน
 บ้านเราอยู่ แถวใกล้ บ้านฉัน
 ฉันพบเพื่อน แถวใกล้ สี่แยก

แถวหน้า

ฉันพบเพื่อน แถวหน้า โรงเรียน
 เขาเดินซื้อของ แถวหน้า ตลาด
 แม่ค้าขายของ แถวหน้า ตลาด

แฉวหลัง

สทางคทอน แฉวหลัง บาน
เพ็อนคักคี่หัวเขา แฉวหลัง วิก
เขานักทบเพ็อน แฉวหลัง โรงเรียน

แฉวโต

ของทอนอญ แฉวโต บันโค
เขาชุกใส่เก็อน แฉวโต ทัพไม
ฉันชอบนัง แฉวโต สพาน

แฉวกวาง

เขมกฉักทอน แฉวกวาง ทอง
เขาเคินหาเขมกฉัก แฉวกวาง สนาม
เขาชุกใส่เก็อน แฉวกวาง พุงนา

แฉวขวาง

นองเฮนอญ แฉวขวาง ดนบ
นองวังอญ แฉวขวาง สนาม
เขาชอชนม แฉวขวาง ทฉาก

แฉวริม

ของทอน แฉวริม สนาม
นองชอบเฮน แฉวริม รั้ว
เขาชอบมายัน แฉวริม แม่น้ำ

๔) คำบุพท หู่ เป็นตัวกัน

หู่

เขาคอชอญ หู่ ครัว
ฉันร้อบนังอ้อ หู่ ฉันจัก
แมครัวชอของ หู่ ทฉาก

ทศนา

ฉันเห็นเธอ ทศนา โรงหนัง
เราขอหนัง ทศนา ประศ
ณมคอขอย ทศนา โรงเวียน

ทศฉิ่ง

เราขอ ทศฉิ่ง โรงเวียน
เพื่อนขอขอย ทศฉิ่ง ประศ
นงเ ฌนอย ทศฉิ่ง นาม

ทศน

ว่าวตกขอย ทศน คนไม่
หนังลือวางขอย ทศน ัน
เราจักกอกไม่ ทศน ใด

ทศราง

นงขอขอย ทศราง ประศ
ฉิมวางตะกราว ทศราง เถา
เราขอกรอ ทศราง ัก

ทศรม

เราขียนอย ทศรม ันโก
เพื่อนคอขอย ทศรม สนาม
ณนงขอย ทศรม สนาม

ทศกราง

เราขียนอย ทศกราง ทอง
เรือจอกขอย ทศกราง ทะเ
นงเณขอย ทศกราง สนาม

ผู้ทรง

ฉันจะคอย รอ ผู้ทรง นี้
รถจอด ผู้ทรง ประตูสีแดง
เขานั่ง ผู้ทรง ประตู

ผู้โต

แหมนั่ง ผู้โต คนโต
เขาคอยรอ ผู้โต สะพาน
น้องแอมอยู่ ผู้โต บ้านโต

ผู้นอก

เขามาส่งเพื่อน ผู้นอก บ้าน
เขามาหาเพื่อน ผู้นอก เมือง
เขามาพบเพื่อน ผู้นอก ห้องเรียน

ผู้เหนือ

จึงยกเกาะอยู่ ผู้เหนือ หิ้งพระ
เขาศึกษาอยู่ ผู้เหนือ ซอมประตู
คนใช้พานตักใบ ผู้เหนือ ซอมหน้าต่าง

c) คำบุพบท ทาง เป็นตัวกน

ทางหน้า

แม่ครัวเดินเข้า ทางหน้า บ้าน
ตำรวจกั้นรถ ทางหน้า โรงเรียน
เขาเดินออก ทางหน้า ไร่

ทางหลัง

น้องกำลังพรวนดิน ทางหลัง บ้าน
เขาเดินเข้า ทางหลัง วัด
เพื่อนเดินเข้า ทางหลัง ไร่

ทางวิม

พยานุออก ทางวิม วิ
เพ็ชฌนณณอยู่ ทางวิม มันโค
ชไมยเชา ทางวิม วิ

๑๐) คำพบท บน เป็นตัวต้น

บนหลัง

หนังสือวางอยู่ บนหลัง เป็นใน
เราหยิบสตาจก บนหลัง คู่
ตั้งแจกัน บนหลัง โทรทัศน์

๑. กลุ่มคำพบทที่มีคำพบท ๒ ตัวเรียงกันที่มีนามตามก้ได้ ไม่นามก้ได้ กลุ่มคำพบท
ประเภทนี้ ยังแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยถือเอาตัวต้นเป็นหลักในการแบ่งได้ ๒ ประเภท
คือ

๑) กลุ่มคำพบทที่มีคำพบท ๒ เป็นตัวต้น กลุ่มคำพบทประเภทนี้ มีคำพบทที่เป็น
ตัวตามได้ ๑ คำเท่านั้น คือ หน้า เพื่อให้เห็นชัดยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำประเภทนี้ด้วยตาราง
ต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตาม</u>
คอ	หน้า

๒) กลุ่มคำพบทที่มีคำพบท ๒ เป็นตัวต้น กลุ่มคำพบทประเภทนี้ มีคำพบทเป็น
ตัวตามได้ ๒ คำ ด้วยกันคือ ใน นอก หน้า หลัง (บน) และ ใต้ เพื่อให้เห็นชัดยิ่งขึ้น จะแสดง
กลุ่มคำพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตาม</u>
ข้าง	ใน
	นอก
	หน้า
	หลัง

<u>ตัวคน</u>	<u>ตัวความ</u>
<u>ข้าง</u>	<u>บน</u>
	<u>ใต้</u>

ตัวอย่างของกลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๒ ตัวเรียงกันที่มีนามตามกติโก ไม่นามกติโก จะแสดงในประโยคดังต่อไปนี้ และกลุ่มคำบุพบทในประโยคเหล่านั้นจะจัดเช่นใด

๑) คำบุพบท ต่อ เป็นตัวคน

<u>ที่มีนามตาม</u>	<u>ที่ไม่มีนามตาม</u>
<u>ต่อหน้า</u>	
น้องห้องครู <u>ต่อหน้า</u> เพื่อน	น้องห้องครู <u>ต่อหน้า</u>
เขาคือ <u>ต่อหน้า</u> ฉัน	เขาคือ <u>ต่อหน้า</u>
ครวว่าเพื่อน <u>ต่อหน้า</u> เขา	ครวว่าเพื่อน <u>ต่อหน้า</u>

๒) คำบุพบท ข้าง เป็นตัวคน

<u>ที่มีนามตาม</u>	<u>ที่ไม่มีนามตาม</u>
<u>ข้างใน</u>	
เขานั่งอยู่ <u>ข้างใน</u> รถ	เขานั่งอยู่ <u>ข้างใน</u>
ครูคอยอยู่ <u>ข้างใน</u> ของ	ครูคอยอยู่ <u>ข้างใน</u>
พ่ออยู่ <u>ข้างใน</u> บ้าน	พ่ออยู่ <u>ข้างใน</u>

ข้างนอก

เด็กชอบออกไปเล่น <u>ข้างนอก</u> บ้าน	เด็กชอบออกไปเล่น <u>ข้างนอก</u>
ครูออกไปกินข้าว <u>ข้างนอก</u> โรงเรียน	ครูออกไปกินข้าว <u>ข้างนอก</u>
เขาไปธุระ <u>ข้างนอก</u> ห้อง	เขาไปธุระ <u>ข้างนอก</u>

ข้างหน้า

ครูกองหนังสือไว้ <u>ข้างหน้า</u> เขอ	ครูกองหนังสือไว้ <u>ข้างหน้า</u>
ไครนั่งอยู่ <u>ข้างหน้า</u> ครู	ไครนั่งอยู่ <u>ข้างหน้า</u>
เขาเดินอยู่ <u>ข้างหน้า</u> เพื่อน	เขาเดินอยู่ <u>ข้างหน้า</u>

ที่มีนามตาม

ที่ไม่มีนามตาม

ข้างหลัง

เด็กเกิดอยู่ ข้างหลัง เหม
ครัวตั้งอยู่ ข้างหลัง บ้าน
เขายืนอยู่ ข้างหลัง เสร

เด็กเกิดอยู่ ข้างหลัง
ครัวตั้งอยู่ ข้างหลัง
เขายืนอยู่ ข้างหลัง

ข้างบน

เขาอยู่ ข้างบน ติก
ครุฑอยู่ ข้างบน ทอง
นองเอนอยู่ ข้างบน บ้าน

เขาอยู่ ข้างบน
ครุฑอยู่ ข้างบน
นองเอนอยู่ ข้างบน

ข้างใต้

กินสอหอนอยู่ ข้างใต้ เกาอี้
เขารวางสมุกไว้ ข้างใต้ หนังสือ
ที่สอทหนังสือไว้ ข้างใต้ สมุก

กินสอหอนอยู่ ข้างใต้
เขารวางสมุกไว้ ข้างใต้
ที่สอทหนังสือไว้ ข้างใต้

๒. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๑ ตัวเรียงกัน หมายถึงกลุ่มคำบุพบทที่ประกอบด้วยคำบุพบท ๑ ตัวเรียงกัน คำบุพบทตัวแรกในกลุ่มคำบุพบทจะเรียกว่า "ตัวคน" และคำบุพบทตัวต่อไปอีก ๒ ตัวจะเรียก "ตัวตามตัวที่หนึ่ง" และ "ตัวตามตัวที่สอง" ตามลำดับ ตัวอย่างเช่น กลุ่มคำบุพบท จากที่ตรง มีคำบุพบท จาก ที่ และ ตรง เรียงกัน คำบุพบท จาก เป็นตัวคน คำบุพบท ที่ เป็นตัวตามตัวที่หนึ่ง และคำบุพบท ตรง เป็นตัวตามตัวที่สอง เป็นต้น กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๑ ตัวเรียงกันนี้ ตามปกติจะปรากฏหน้าคำนาม แต่ในบางกรณีก็อาจจะปรากฏตามลำดับ โดยไม่มีนามตามกติไ้ ตัวอย่างเช่น "เขากลับจากข้างนอก" เป็นต้น กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๑ ตัวเรียงกันนี้อาจจะแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

- ก. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๑ ตัวเรียงกันที่ของมีนามตามเสมอ
- ข. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๑ ตัวเรียงกันที่มีนามตามกติไ้ ไม่ตามกติไ้.

๓. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๑ ตัวเรียงกันที่ของมีนามตามเสมอ กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ยังแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยถือเอาตัวคนเป็นหลักในการแบ่งก็ได้ ๑ ประเภท คือ

๑) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท จาก เป็นตัวต้น กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบท ที่ เป็นตัวตามตัวที่หนึ่ง และมีคำบุพบทซึ่งเป็นตัวตามตัวที่สองได้ ๕ คำ ด้วยกันคือ ใน ตรง บน หน้า และ ใต้ เพื่อให้เห็นชัดเจนนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตามตัวที่หนึ่ง</u>	<u>ตัวตามตัวที่สอง</u>
จาก	ที่	ใน ตรง บน หน้า ใต้

๒) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท แก่ เป็นตัวต้น กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบท ที่ เป็นตัวตามตัวที่หนึ่ง และมีคำบุพบทซึ่งเป็นตัวตามตัวที่สองได้ ๘ คำ ด้วยกันคือ ใน ริม หน้า หลัง กลาง ตรง บน และ ใต้ เพื่อให้เห็นชัดเจนนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตามตัวที่หนึ่ง</u>	<u>ตัวตามตัวที่สอง</u>
แก่	ที่	ใน ริม หน้า หลัง กลาง ตรง บน ใต้

๓) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ที่ เป็นตัวต้น แบ่งออกได้โดยถือเอาตัวตามตัวที่หนึ่ง เป็นหลักได้ ๒ ประเภท คือ

ก. คำบุพบท ตรง เป็นคำความคำที่หนึ่ง กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทซึ่งเป็นคำความคำที่สองได้ ๕ คำ ความกันคือ ริม หน้า หลัง กลาง และ ใต้ เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

ตัวตน ที่	คำความคำที่หนึ่ง	คำความคำที่สอง
	ตรง	ริม หน้า หลัง กลาง ใต้

ข. คำบุพบท ข้าง เป็นคำความคำที่หนึ่ง กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบทซึ่งเป็นคำความคำที่สอง ๔ คำ ความกันคือ หน้า หลัง ใน และ นอก เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

ตัวตน ที่	คำความคำที่หนึ่ง	คำความคำที่สอง
	ข้าง	หน้า หลัง ใน นอก

ตัวอย่างของกลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๓ คำ เรียงกันที่คองมีนามตามเสมอทั้ง ๓ ประเภท เหล่านี้จะแสดงในประโยคดังต่อไปนี้ และกลุ่มคำบุพบทในประโยคเหล่านั้นจะขีดเส้นใต้.

๑) คำบุพบท จาก เป็นตัวตน

จาก ที่ ใน

ฉันมองเห็นเขา จาก ที่ ใน ห้อง
แม่พิมพ์ของ จาก ที่ ใน ค
เราเอามา จาก ที่ ใน อินชั๊ก

จากที่ตรง

ครูอาจะเห็นเธอ จากที่ตรง นี้
เขาเริ่มตำราของอัน จากที่ตรง นี้
ฉันออกวิ่ง จากที่ตรง นี้

จากที่บน

ฉันมองเห็นเด็ก ๆ จากที่บน ของ
แม่เผ่าคุณเด็ก ๆ จากที่บน ระเบียบ
เขาจะเงือกเพื่อน จากที่บน บาน

จากที่หนา

ฉันมองเห็นขบวนแห่ จากที่หนา ประค
เพื่อนตะโกนเรียกฉัน จากที่หนา บาน
เขากวักมือเรียกเพื่อน จากที่หนา ของ

จากที่โต

น้องเอามาจากที่โต มันโต
เขาค้นโต จากที่โต ฉัน
ฉันเก็บโต จากที่โต โต

๒) คำพ้อง แท้ เป็นตัวคน

แท้ใน

น้องชอบอยู่ แท้ใน สวน
เด็กเล่นอยู่ แท้ใน สนาม
เขานั่งอยู่ แท้ใน หอง

แท้วัน

ฉันชอบนั่ง แท้วัน ประค
เขาชอบยืนดู แท้วัน แม่
ครูอนุญาตให้เล่น แท้วัน สนาม

แคว้นพม่า

เราชอบนั่ง แคว้นพม่า ประศ
นองชอบเล่น แคว้นพม่า หอง
แหม่นภูฏาไทเอน แคว้นพม่า บาน

แคว้นหง

นองชอบเล่น แคว้นหง บาน
ฉันทชอบทำงาน แคว้นหง ครวี
เขานั่งอยู่ แคว้นหง หอง

แคว้นกลาง

นองชอบเล่น แคว้นกลาง สนาม
ตอกบัวบานอยู่ แคว้นกลาง สระ
เราชอบนั่ง แคว้นกลาง หอง

แคว้นทรง

ฉันทชอบนั่ง แคว้นทรง บัน
เราชอบขึ้น แคว้นทรง น
นองเอนอยู่ แคว้นทรง บันโต

แคว้นบน

นิกจักคอกไม้ แคว้นบน หึงพระ
เราทำความสะอาด แคว้นบน โตะ
คนไซ้เช็ด แคว้นบน โตะ

แคว้นใต้

เราชอบนั่ง แคว้นใต้ ทนไม้
พอดังเถา แคว้นใต้ ทนไม้
มีที่ว่างอยู่ แคว้นใต้ บันโต

๓) คำพบท ที่ เป็นตัวตน

ก. คำพบท ตรง เป็นตัวตามตัวหนึ่ง

ที่ตรงริม

ของทอนอยู่ ที่ตรงริม รั้ว
ของวางกระป๋องไว้ ที่ตรงริม บันได
เขายืนอยู่ ที่ตรงริม รั้ว

ที่ตรงหน้า

ของทอนอยู่ ที่ตรงหน้า ประตู
รถจอดอยู่ ที่ตรงหน้า สถานี
เขายืนอยู่ ที่ตรงหน้า ประตูสี่เท้า

ที่ตรงหลัง

ของทอนอยู่ ที่ตรงหลัง ต้นไม้
ของแกงอยู่ ที่ตรงหลัง ประตู
เขายืนอยู่ ที่ตรงหลัง รถ

ที่ตรงกลาง

เขากำลังเสาชง ที่ตรงกลาง สนาม
กรรมการยืนอยู่ ที่ตรงกลาง สนาม
เขาคิกไฟ ที่ตรงกลาง เพลาน

ที่ตรงใกล้

เขาเซ็กหน้าทอนอยู่ ที่ตรงใกล้ เก้าอี้
เขาความหาศวางค ที่ตรงใกล้ โถง
ฉันทอนั่ง ที่ตรงใกล้ ต้นไม้

ข. คำพบท ข้าง เป็นตัวตามตัวหนึ่ง

ที่ข้างหน้า

รถจอดอยู่ ที่ข้างหน้า สถานี

เพื่อนคอยอยู่ ที่ข้างหน้า โรงหนัง
เขาขายขนม ที่ข้างหน้า โรงเรียน

ที่ข้างหลัง

รถจอดอยู่ที่ข้างหลัง ตึก
เพื่อนนั่งอยู่ ที่ข้างหลัง ของ
แม่ทำงานอยู่ ที่ข้างหลัง บ้าน

ที่ข้างใน

เพื่อนคอยอยู่ ที่ข้างใน สถานี
เขานั่งอยู่ ที่ข้างใน ของ
แม่ทำงานอยู่ ที่ข้างใน กรวย

ที่ข้างนอก

เขาคอยเพื่อนอยู่ ที่ข้างนอก สถานี
รถจอดอยู่ ที่ข้างนอก โรงเรียน
แม่ยืนอยู่ ที่ข้างนอก ประตูนาน

ข. กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๓ ตัวเรียงกันที่มีนามตามกิริยา ไม่ตามกิริยา กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ยังแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยถือเอาตัวต้นเป็นหลักในการแบ่งได้ ๒ ประเภทคือ

๑) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท จาก เป็นตัวต้น กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้ มีคำบุพบท ข้าง เป็นตัวตามตัวที่หนึ่ง และมีคำบุพบทที่เป็นตัวตามตัวที่สองได้ ๒ คำด้วยกัน คือ บน หน้า ใน นอก และ หลัง เพื่อให้เห็นชัดเจนนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตามตัวที่หนึ่ง</u>	<u>ตัวตามตัวที่สอง</u>
จาก	ข้าง	บน
		หน้า
		ใน
		นอก
		หลัง

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตามตัวที่หนึ่ง</u>	<u>ตัวตามตัวที่สอง</u>
จาก	ข้าง	ใต้

๒) กลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท แต่ เป็นตัวต้น กลุ่มคำบุพบทประเภทนี้มีคำบุพบท ข้าง เป็นตัวตามตัวที่หนึ่ง และมีคำบุพบทซึ่งเป็นตัวตามตัวที่สองได้ ๕ คำ ควบกัน คือ ใน บน นอก หน้า และ หลัง เพื่อให้เห็นชัดเจนนยิ่งขึ้น จะแสดงกลุ่มคำประเภทนี้ด้วยตารางต่อไปนี้

<u>ตัวต้น</u>	<u>ตัวตามตัวที่หนึ่ง</u>	<u>ตัวตามตัวที่สอง</u>
แต่	ข้าง	ใน
		บน
		นอก
		หน้า
		หลัง

ตัวอย่างของกลุ่มคำบุพบทที่มีคำบุพบท ๓ ตัว เรียงกันที่มีนามตามก้ได้ ไม่ตามก้ได้ ทั้ง ๒ ประเภทเหล่านี้ จะแสดงในประโยคดังต่อไปนี้และกลุ่มคำบุพบทในประโยคเหล่านั้นจะขีดเส้นใต้

๑) คำบุพบท จาก เป็นตัวต้น

ที่นามตาม

ที่ไม่นามตาม

จากข้างบน

เขาโยนธงมาจากข้างบน ระเบียง เขาโยนธงมา จากข้างบน
 แมงกวดงมา จากข้างบน บาน แมงกวดงมา จากข้างบน
 ของตกลงมา จากข้างบน คัด ของตกลงมา จากข้างบน

จากข้างหน้า

ครูเิมมา จากข้างหน้า โรงเรียน ครูเิมมา จากข้างหน้า
 เขาวิ่งมา จากข้างหน้า บาน เขาวิ่งมา จากข้างหน้า
 นักเรียนตะโลน จากข้างหน้า พ้อง นักเรียนตะโลน จากข้างหน้า

ที่นิทานตามจากข้างใน

เขาออก จากข้างใน ห้องพัก
 เสียงคังมา จากข้างใน ห้อง
 เพื่อนเรียกเธอ จากข้างใน ครัว

จากข้างนอก

พอลดับ จากข้างนอก บ้าน
 ทัศนมาแล้ว จากข้างนอก บ้าน
 เขาเข้ามา จากข้างนอก โรงเรียน

จากข้างหลัง

ลุงเก็บมา จากข้างหลัง วัด
 เขาริ่งมา จากข้างหลัง โรงเรียน
 นักเรียนตะโกน จากข้างหลัง ห้อง

จากข้างใต้

คนไข่ออกเดิน จากข้างใต้ กระจา
 เขาค้างสมุด จากข้างใต้ ใต้
 นองเก็บดินสอด จากข้างใต้ ใต้

๒) คำพูด แต่ เป็นตัวคน

ที่นิทานตามแต่ข้างใน

แดงนั่งอยู่ แต่ข้างใน ห้อง
 แอมอยู่ แต่ข้างใน ครัว
 เขานอนอยู่ แต่ข้างใน ห้อง

ที่ไม่นิทานตาม

เขาออก จากข้างใน
 เสียงคังมา จากข้างใน
 เพื่อนเรียกเธอ จากข้างใน

พอลดับ จากข้างนอก
 ทัศนมาแล้ว จากข้างนอก
 เขาเข้ามา จากข้างนอก

ลุงเก็บมา จากข้างหลัง
 เขาริ่งมา จากข้างหลัง
 นักเรียนตะโกน จากข้างหลัง

คนไข่ออกเดิน จากข้างใต้
 เขาค้างสมุด จากข้างใต้
 นองเก็บดินสอด จากข้างใต้

ที่ไม่นิทานตาม

แดงนั่งอยู่ แต่ข้างใน
 แอมอยู่ แต่ข้างใน
 เขานอนอยู่ แต่ข้างใน

พจนานุกรม

พจนานุกรม

แคว้น

พท่างานอญ แคว้น บาน
แม่งอญ แคว้น ระเมียง
เขานอญ แคว้น ทอง

พท่างานอญ แคว้น
แม่งอญ แคว้น
เขานอญ แคว้น

แคว้นนอก

นงชอญ แคว้นนอก บาน
เท็กเดอญ แคว้นนอก ทอง
เขานอญ แคว้นนอก วิก

นงชอญ แคว้นนอก
เท็กเดอญ แคว้นนอก
เขานอญ แคว้นนอก

แคว้นหน้า

รถจอกโต แคว้นหน้า โรงเวียน
แมควางทวยโต แคว้นหน้า ตลาค
เขารอญ แคว้นหน้า ชัน

รถจอกโต แคว้นหน้า
แมควางทวยโต แคว้นหน้า
เขารอญ แคว้นหน้า

แคว้นหลัง

รถจอกโต แคว้นหลัง วิก
เขารอญ แคว้นหลัง ทอง
ครุอินคญ แคว้นหลัง ทอง

รถจอกโต แคว้นหลัง
เขารอญ แคว้นหลัง
ครุอินคญ แคว้นหลัง